

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 623 /04/DPE

Do druku nr 2490-A

Warszawa, 20 lutego 2004r.

Pan Mieczysław Czerniawski
Przewodniczący
Komisji Finansów Publicznych
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia do dodatkowego sprawozdania Komisji Finansów Publicznych (druk nr 2490-A) o rządowym projekcie ustawy o podatku od towarów i usług (druk 1874) oraz o poselskich projektach ustaw o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (druki nr 1283, 1416, 1827 i 1876), wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), w związku z art. 42 ust. 4 i art. 73 ust. 3 Regulaminu Sejmu przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z przedstawionym dodatkowym sprawozdaniem Komisji Finansów Publicznych (druk nr 2490) o rządowym projekcie ustawy o podatku od towarów i usług (druk 1874) oraz o poselskich projektach ustaw o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (druki nr 1283, 1416, 1827 i 1876) (pismo nr FPB-0150-283-04), uprzejmie informuję, że opinia o zgodności rządowego projektu ustawy o podatku od towarów i usług została wyrażona przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej, 28 lipca 2003 roku (pismo nr Min.DH/2411/03/DPE-ms).

W związku z wnioskiem i poprawkami zgłoszonymi podczas drugiego czytania do ww. projektu ustawy, pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Prawo Wspólnot Europejskich odnosi się do materii zawartej w projektowanej ustawie przede wszystkim w Szóstej Dyrektywie 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 roku w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich dotyczących podatków obrotowych - powszechnego systemu podatku od wartości dodanej - ujednocionej podstawy wymiaru

podatku (Dz. Urz. WE nr L 145, 13.06.77) wraz z dyrektywami zmieniającymi ww. dyrektywę. Pozostałymi aktami wspólnotowymi w zakresie podatku VAT są m.in.:

- Ósma Dyrektywa Rady 79/1072/EWG z 6 grudnia 1979 roku w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich, dotyczących podatków obrotowych – przepisy dotyczące zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom nie zarejestrowanym na terytorium kraju,
- Trzynasta Dyrektywa Rady 86/650/EWG z 17 listopada 1986 roku w sprawie harmonizacji przepisów państw członkowskich, dotyczących podatków obrotowych – postanowienia dotyczące zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom nie zarejestrowanym na terytorium Wspólnoty.

Wniosek mniejszości o odrzucenie ustawy należy uznać za niezgodny z art. 2 Traktatu Akcesyjnego, z którego wynika dla Polski obowiązek przyjęcia i stosowania aktów prawa wspólnotowego przyjętych przez instytucje Wspólnot, w tym wszystkich obowiązujących dyrektyw, nie wyłączając Dyrektywy 77/388/EWG.

Ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej poszczególnych poprawek przedstawia się następująco.

Poprawka 1 nieobjęta prawem UE

Poprawka 2 nieobjęta prawem UE

Poprawka 3 zgodna z prawem UE

Poprawka 4 niezgodna z prawem UE - wykracza poza zamknięty katalog zwolnień, który został zawarty w art. 13 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 5 zgodna z prawem UE, z zastrzeżeniem - zgodnie z poprawką przepisów ustawy nie stosuje się do czynności wykonywanych przez osoby fizyczne, z tytułu których przychody zostały wymienione w art. 13 pkt 2-8 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych z wyjątkiem czynności wykonywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 15 ust. 2. Powyższe zagadnienie jest objęte zakresem art. 4 ust. 1 Dyrektywy 77/388/EWG, zgodnie z którym podatnikiem jest osoba samodzielnie wykonująca jakąkolwiek działalność gospodarczą w rozumieniu art. 4 ust. 2 Dyrektywy. Przepis art. 4 ust. 1 Dyrektywy został wdrożony w art. 15 ust. 1 projektowanej ustawy, zgodnie z którym podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą

bez względu na cel lub rezultat takiej działalności. Przepis art. 4 ust. 2 Dyrektywy dotyczący działalności gospodarczej został w projektowanej ustawie wdrożony w art. 15 ust. 2, zgodnie z którym działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody, również wówczas, gdy czynność została wykonana jednorazowo w okolicznościach wskazujących na zamiar wykonywania czynności w sposób częstotliwy. Działalność gospodarcza obejmuje również czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych. W wyniku przyjęcia poprawki de facto przepisy projektowanej ustawy nie będą miały zastosowania do tych czynności wykonywanych przez osoby fizyczne, które nie stanowią działalności gospodarczej w rozumieniu art. 15 ust 2 w związku z art. 15 ust. 1, ale mając na uwadze brzmienie ww. przepisów art. 15 i tak działalność tych podmiotów zostanie uznana za opodatkowaną działalność gospodarczą.

Jednocześnie zwracam uwagę, iż dodanie, w wyniku poprawki, pkt 2a do art. 6 projektu ustawy nie eliminuje faktu, że obecne brzmienie art. 6 pkt 2) prowadzi, wobec braku odpowiedniej zmiany odnoszącej się do art. 13 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, do sytuacji, w której podatek VAT będzie stanowił przychód w rozumieniu przepisów tej ustawy. Oznacza to, że podatek dochodowy będzie naliczany także od podatku VAT, który w rzeczywistości nie stanowi przychodu. Powyższy wniosek dotyczy także sytuacji zdefiniowanej w poprawce.

Poprawka 6 zgodna z prawem UE, z zastrzeżeniem poniższych uwag - zawarcie pomiędzy stronami umowy o pracę innego stosunku umownego (np.: umowy o dzieło lub umowy zlecenia) nie prowadzi automatycznie, na gruncie obowiązujących przepisów prawnych, do nawiązania stosunku prawnego zbliżonego do stosunku pracy. W szczególności zawarcie takiej umowy pomiędzy pracownikiem a pracodawcą nie powoduje, iż do takiego stosunku umownego automatycznie zastosowanie znajdują przepisy dotyczące przykładowo bezpieczeństwa i higieny pracy czy zasad wynagradzania, o których mowa w Kodeksie pracy. Tym samym umowa zlecenia czy umowa o dzieło zawarta pomiędzy pracodawcą a pracownikiem nie musi prowadzić do wykonywania przez stronę tej umowy, będącej jednocześnie pracownikiem na podstawie odrębnego stosunku prawnego, działalności w sposób niesamodzielny. Działalność ta może nosić cechy samodzielności co oznacza, iż powinna być opodatkowana podatkiem VAT, zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 w związku z art. 4 ust. 4 Dyrektywy 77/388/EWG. Poprawka natomiast może prowadzić do sytuacji, w której

czynności, które zgodnie z Dyrektywą 77/388/EWG powinny być objęte podatkiem VAT (czynności samodzielne), nie będą temu podatkowi podlegały. Dlatego może budzić wątpliwości jej zgodność z prawem Unii Europejskiej. Jednocześnie zwracam uwagę, iż przyjęcie poprawki nie eliminuje faktu, że obecne brzmienie art. 6 pkt 2) prowadzi, wobec braku odpowiedniej zmiany odnoszącej się do art. 13 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, do sytuacji, w której podatek VAT będzie stanowił przychód w rozumieniu przepisów tej ustawy. Oznacza to, że podatek dochodowy będzie naliczany także od podatku VAT, który w rzeczywistości nie stanowi przychodu.

Poprawka 7 niezgodna z prawem UE ze względu na brak koniecznego rozróżnienia, iż dostawa towarów dotyczyć będzie leasingu finansowego, a nie operacyjnego

Poprawka 8 nieobjęta prawem UE

Poprawka 9 niezgodna z prawem UE – narusza art. 5 ustęp 6 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 10 zgodna z prawem UE

Poprawka 11 nieobjęta prawem UE

Poprawka 12 niezgodna z prawem UE – obowiązek podatkowy powstaje de facto kilkakrotnie, co narusza art. 10 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawki 13 – 18 zgodne z prawem UE

Poprawka 19 niezgodna z prawem UE – narusza art. 28b C dotyczący miejsca opodatkowania usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego transportu towarów

Poprawka 20 zgodna z prawem UE – rozwiązanie fakultatywne z art. 11 C ustęp 1 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawki 21 – 25 zgodne z prawem UE

Poprawka 26 niezgodna z prawem UE – narusza art. 13 Dyrektywy 77/388/EWG, gdyż wykracza poza dopuszczalny zakres zwolnień

Poprawka 27 zgodna z prawem UE

Poprawka 28 niezgodna z prawem UE, gdyż w przypadku zastosowania tego fakultatywnego zwolnienia konieczne jest stworzenie podstaw prawnych dla działania składów podatkowych innych niż składy celne (art. 16 D tiret ostatni Dyrektywy 77/388/EWG), a poprawka nie wprowadza takich rozwiązań

Poprawka 29 niezgodna z prawem UE – zakres przedmiotowy poprawki jest szerszy niż zakres derogacji zawartej w Traktacie Akcesyjnym, która dotyczy tylko zwolnienia dla transportu osób

Poprawka 30 zgodna z prawem UE

Poprawki 31-32 niezgodne z prawem UE – vide p. 29

Poprawki 33 – 36 zgodne z prawem UE

Poprawka 37 niezgodna z prawem UE w zakresie projektowanego ustępu 13, który narusza art. 17 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 38 zgodna z prawem UE

Poprawka 39 nieobjęta prawem UE

Poprawka 40 zgodna z prawem UE

Poprawka 41 zgodna z prawem UE

Poprawka 42 zgodna z prawem UE - rozwiązanie fakultatywne z art. 11 C ustęp 1 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 43 nieobjęta prawem UE

Poprawka 44 – 46 niezgodne z prawem UE – obowiązek rejestracji podatników VAT UE wynika z art. 22 ustęp 1 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawki 47 – 56 nieobjęte prawem UE

Poprawka 57 niezgodna z prawem UE – projektowany art. 119 ustęp 4 narusza art. 26 ustęp 4 Dyrektywy 77/388/EWG, w którym wyłącza się prawo od odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług, które wchodzi w skład usługi turystycznej opodatkowanej na specjalnych zasadach, a nie wszystkich towarów i usług nabywanych przez wskazanego w projektowanym rozwiązaniu podatnika

Poprawka 58 niezgodna z prawem UE – narusza art. 26 ustęp 2 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 59 zgodna z prawem UE

Poprawki 60 – 61 niezgodne z prawem UE – narusza art. 26 ust. 3 Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 62 niezgodna z prawem UE – narusza art. 12 ustęp 3 litera c Dyrektywy 77/388/EWG – obniżona stawka może mieć zastosowanie wyłącznie do importu dzieł sztuki i przedmiotów kolekcjonerskich, a nie nabycia wewnątrzspółnotowego tych towarów

Poprawki 63 – 64 zgodne z prawem UE

Poprawki 65 – 66 nieobjęte prawem UE

Poprawka 67 zgodna z prawem UE

Poprawka 68 niezgodna z prawem UE – usługi druku nie mogą zostać objęte stawką obniżoną, gdyż nie jest to zgodne z art. 12 ustęp 3 litera a i związanym z nim załącznikiem H, który wymienia listę towarów i usług, które mogą zostać objęte obniżoną stawką; usługi druki nie znajdują się w załączniku H, a Polska nie ma derogacji w tym zakresie zawartej w Traktacie Akcesyjnym

Poprawka 69 nieobjęta prawem UE

Poprawka 70 zgodna z prawem UE

Poprawka 71 zgodna z prawem UE

Poprawki 72-75 nieobjęte prawem UE

Poprawki 76 zgodna z prawem UE

Poprawka 77 zgodna z prawem UE, należy jednak pamiętać, że w momencie wygaśnięcia derogacji zawartej w Traktacie Akcesyjnym (od 1 maja 2008 r.) w wyniku przyjęcia tej poprawki wymienione towary zostaną objęte stawką 22%

Poprawki 78 - 79 zgodne z prawem UE

Poprawka 80 niezgodna z prawem UE – poprawka obejmująca stawką obniżoną materiały budowlane i wyroby budowlane dla realizacji lub remontu budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym wykracza poza zakres przedmiotowy zawarty w pozycji 9 załącznika H Dyrektywy 77/388/EWG

Poprawka 81 zgodna z prawem UE

Poprawka 82 zgodna z prawem UE – poprawka stanowi jednak wykreślenie możliwości jaką stwarza pozycja 8 załącznika H Dyrektywy 77/388/EWG, tj. objęcia obniżoną stawką usług świadczonych przez pisarzy, kompozytorów i wykonawców oraz należnych im honorariów

Poprawki 83 – 89 niezgodne z prawem UE – poprawki dotyczą objęcia stawką obniżoną tych towarów, które nie mieszczą się w zakresie przedmiotowym załącznika H Dyrektywy 77/388/EWG, który określa listę towarów i usług, które mogą zostać objęte stawką obniżoną

Poprawki 90 – 94 niezgodne z prawem UE – poprawki wprowadzają zwolnienia, które nie mieszczą się w zakresie dopuszczalnych zwolnień zawartych w artykule 13 Dyrektywy 77/388/EWG, a Polska nie ma derogacji w tym zakresie zawartych w Traktacie Akcesyjnym

W konkluzji stwierdzam, że spośród poprawek zgłoszonych w trakcie drugiego czytania do projektu ustawy o podatku od towarów i usług poprawki 4, 7, 9, 12, 19, 26, 28, 29, 31, 32, 37, 44, 45, 46, 57, 58, 60, 61, 62, 68, 80, 83 – 94 są niezgodne z prawem Unii Europejskiej. Poprawki 3, 5, 10, 13 – 18, 20 – 25, 27, 30, 33 – 36, 38, 40 – 42, 59, 63 – 64, 67, 70, 71, 76 – 79, 81, 82 są zgodne z prawem Unii Europejskiej, a poprawki 5 i 6 są zgodne z zastrzeżeniem poczynionych uwag. Pozostałe poprawki nie są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem.

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

Do wiadomości:

Pan Andrzej Raczko
Minister Finansów